

BATMAN CUMHUR YET BA SAVCILI I'NA

HBAR EDEN

: 1) Serhat EREN

Halkların E itlik ve Demokrasi Partisi **Diyarbakır** Milletvekili-TBMM

2) Halkların E itlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti)

Barbaros Mah. Büküm Cad. No: 117 Çankaya/

VEK LLER

ÜPHEL LER

: Savcılıkça Batman 1 Emniyet Müdürlü ü'ne yazılacak müzekkere ile tespit ve te his edilecek, 05.11.2024 tarihinde Batman ilinde görevli olan ve belirtilen suç fiillerini gerçekte tiren kolluk görevlileri ile Savcılıkça resen tespiti gereken di er üpheliler.

KONU

: Siyasi Hakların Kullanılmasının Engellenmesi, Görevi Kötüye Kullanma, Kamu Görevlisine Kar ı kence, Ki iyi Hürriyetinden Yoksun Kılma, Kasten Yaralama, Kasten Yaralamaya Te ebbüs, Zor Kullanma Yetkisinin Kötüye Kullanımı Vasıtasıyla Sınırın A ılması ve Savcılıkça resen tespit edilebilecek ba kaca suç fiillerini gerçekte tiren üpheliler hakkında etkin ve etkili soru turma yürütülerek iddianame tanzimi taleplerimizdir.

SUÇ TAR H -YER

: 05.11.2024-Batman

AÇIKLAMALAR

:

A) OLAY ANLATIMI:

- 1) 2019 yerel seçimleri sonrası Türkiye kamuoyunda ciddi tartışmalara neden olan, müvekkil partinin ta ıyıcısı oldu u siyasi gelene in temsilcisi partilerin kazandı ı belediyelere merkezi yönetimce kayyım atanması; 31 Mart 2024 Mahalli dâreler seçimleri öncesinde de Türkiye siyasetinin ana tartışma başlıklarından olmu , seçimlere Anayasal ve toplumsal boyutları ile ele alınan "HDP BELED YELER NE KAYYIM ATANMASI" tartışmalarının gölgesinde gidilmi tir.
- 2) 31 Mart 2024 Mahalli dâreler Genel Seçimlerinde müvekkil Halkların E itlik ve Demokrasi Partisi Batman adayı Av. Gülistan SÖNÜK Türkiye genelindeki en yüksek oy oranı olan %64,52 ile Batman Belediye Başkanlığı seçilmi tir.

Yüksek Seçim Kurulu'nca adaylı a engel hali olmadı ı tespit ve tayin edilen Gülistan SÖNÜK, 04.11.2024 tarihinde görevden alınmı , aynı gün Batman Belediye binası kolluk görevlilerince abluka altına alınarak belediye meclis üyeleri dahil herhangi bir kimsenin giri ine müsaade edilmemi tir.

Batman Belediye başkanlığı Gülistan SÖNÜK ile birlikte müvekkil parti adayı olarak seçimlere giren Mardin Büyükşehir Belediyesi başkanlığı Ahmet TÜRK, Halfeti Belediye başkanlığı Mehmet KARAYILAN da görevden alınarak, yerlerine kayyım atanmı tir.

- 3) bu kayyım atamaları sonrası gerek Batman ilinde yerle ik seçmenler gerekse de tüm Türkiye genelindeki geni halk kesimlerince protesto eylemleri gerçekte tirilmi , çe itli siyasi parti ve sivil toplum örgütlerince de merkezi iktidarın kayyım atama kararları ve yerel yönetimler politikası ciddi ele tirilere konu olmu tur.

Müvekkil Halkların E itlik ve Demokrasi Partisi, Demokratik Bölgeler Partisi, Cumhuriyet Halk

Partisi, Türkiye ç i Partisi, Emek Partisi ve ba kaca siyasi parti milletvekilleri ile Demokratik Kitle Örgütlerinin katılımı ile 05.11.2024 tarihinde Batman Belediyesi önünde basın açıklaması ve protesto eylemi gerçekleştirilmek istenmi , Anayasal niteli i haiz hakkın kullanımı kolluk güçlerince sert müdahale ve iddet kullanımı ile engellenmiştir.

Kolluk iddetine ili kin benzer görüntülere aynı tarihteki protesto eylemlerinin tümünde tanık olunmu ancak özellikle Batman ilinde, zırhlı araca bindirilmeye çalışılan 10 yaşındaki bir çocuk ve evine götürmek üzere aldığı ekmeğin elindeyken, kollukun hukuka aykırı fiziksel müdahalesine itiraz ettiği için i kence ile gözaltına alınan yurttanlara ili kin görüntülerle beraber kollukun çok sayıda i kence ve yaralama suç fiilleri gerçekleştirildiği basında da geniş yer bulmuştur. Yine kolluk tarafından yerde sürüklenerek gözaltına alındıkları sırada 15-20 çevik kuvvet polisinin tekme ve yumruklarına maruz kalan yurttanlara ili kin video ve foto raf kayıtları ile beraber, i bu i kence görüntülerinin tümünü dilekçemiz ekinde sunuyoruz. **(EK1-Kollukça Gerçekle tirilen Suç Fiillerini Gösterir Foto raf ve Video Kayıtları)**

Belediye yerleşkesi civarı ve kentin birçok noktasının kolluk eliyle iddet alanına çevrilen kentte, turuncu-gri apka ile cerrahi maskeler takan sivil giyimli polislerin yurttanlara hukuka aykırı olarak alıkoyma tehdit, hakret ve i kence suç fiilleri gerçekleştirildiğine ili kin video kayıtları da yine sosyal medya platformlarında çok sayıda kullanıcı tarafından paylaşılmasına konu edilmiştir.

Kolluk tarafından gerçekleştirilen i kence ve insanlık dışı muamaleye ili kin kamuoyunda oluşan tepkiler sonrası, Batman Valiliği tarafından 05.11.2024 tarihli açıklama ile "polis memurlarının tutum ve davranışları hakkında idari soruşturma başlatıldı" duyurulmuştur. **(EK2-Batman Valiliği 05.11.2024 Tarihli Basın Açıklaması)**

- 4) Kayyım atama kararı sonrası kentte gerçekleştirilen barışçıl protestolarda kent halkı ile dayanışma üzere Batman ilinde bulunan ve, Halkların Emek ve Demokrasi Partisi 28. Dönem Diyarbakır Milletvekili olarak TBMM çatısı altında yasama faaliyeti yürüten müvekkil Serhat EREN kolluk tarafından gerçekleştirilen i bu suç fiillerine tanık olmakla beraber, bizzat kollukun yaralama suç fiillerine muhatap da olmuştur.

Müvekkilce, 05.11.2024 tarihi saat 18.30-19.30 aralığında kitle ile beraber Batman ili Diyarbakır Caddesinde bulunan Dem Parti İl Örgütü binasına yüründüğünde esnada Batman İl Emniyet Müdürlüğü'nde görevli kolluk tarafından müvekkilin de dahil olduğu kitle abluka altına alınmış, dar bir alana sıkıştırılmış, ablukadan çıkışı izin verilmemiş ve barışçıl içerikte gerçekleştirilen yürüyüş bizzat kollukça iddet eylemine dönüştürülmüştür. Öyle ki, i kence görüntülerinin yanında bütün bir kent meydanı kollukça ölçsüz biçimde kullanılan biber gazı ve tazyikli su nedeniyle soluk bile alamaz hale gelmiştir.

Hukukçu da olan milletvekili müvekkil tarafından, kamusal sorumluluğunun gereği olarak kollukun müdahalesinin hukuka aykırı olduğu hatırlatılmasına rağmen üniformalı polisler tarafından ellerinde bulunan kalkanlarla sert fiziki müdahalede bulunularak itilen müvekkil yere düşürülmeye çalışılmıştır.

Yalnızca bu hadiseye ili kin civarda bulunan güvenlik kameraları, mobese ve yasal olarak kayıt almak yükümlülüğü bulunan kolluk kamera kayıtlarının tümünün dosyaya celp edilmesi gerekmekte olup, Batman İl Emniyet Müdürlüğü'ne müvekkile yazılarak 05.11.2024 tarihi 18.30-20.00 saatleri arasında belirtilen lokasyonda görevli kolluk listesinin istenmesi ile kamera kayıtlarının toplanmasını talep ederiz.

- 5) Seçimle göreve gelen Belediye başkanının yerine merkezi bir atamayla kayyım atanmasını demokratik yöntemlerle protesto eden yurttanlara ve müvekkile yönelik üpheli kolluk görevlileri tarafından gerçekleştirilen suç fiillerinin, Savcılığımızca etkin ve etkili biçimde soruşturulması gerekmektedir. Nitekim ekte metnine yer verilen Batman Valiliği 05.11.2024 tarihli açıklama ile de,

Valilik emrindeki üpheli kolluk görevlilerinin hukuka aykırı tutum ve fiillerde bulundu u kabule konu edilmi tir.

En yalın ifadeyle, ya anan bir hak ihlalinin soru turulmaması, faillerinin bulunmaması, yargılanmaması ve cezalandırılması, ma duriyetlerin tazmin edilmemesinin söz konusu oldu u cezasızlık devletin ve dolayısıyla yargısal makamların sorumlulu una i aret etmektedir. Anayasa m. 10 E itlik lkesi de hatırda tutularak suçun ve suçlulu un önlenmesi, kamu vicdanının tatmini, toplumsal e itlik ve adaletin temini adına yargısal makamlarca cezai takibat yapılmamasını ifade eden kavram; devlet ve bünyesindeki kolluk görevlilerinin bizzat yarattı ı veya göz yumdu u aktörler eliyle yahut devlet ve kurumlarının denetlenmemesi sonucu meydana gelmi olan a ır ve sistematik hak ihlallerini içermektedir.

Yukarıda da belirtilen gibi, üphelilerin tarafından gerçekleştirilen suç fiillerinin herhangi bir cezai takibatla kar ıla mayacaklarına dair duydukları güven ve kamuoyunda da yerle ik hale gelen cezasızlık algısından beslendi inin kabulü gerekmektedir. Bu yanıyla, yargı organlarına duyulan güvenin tesisi adına üphelilerin fiilleri yönünden, etkin ve etkili biçimde yürütülecek soru turma akabinde iddianame tanzimi yargısal zarurettir.

B) LG L SUÇ F LLER :

- 6) Bilindi i gibi, TCK m. 256 "Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptı ı sırada, ki ilere kar ı görevinin gerektirdi i ölçünün dı nda kuvvet kullanması halinde, kasten yaralama suçuna ili kin hükümler uygulanır." hükmünü amir olup, bu suç ile korunan hukuki de erler öncelikle kamu idaresinin itibarı, idarede disiplinin sa lanması, halkın kamu görevlilerine kar ı duydu u inanç ve itimattır.

Bireylerin vücut bütünlü ü ile eref ve haysiyetinin de korunan hukuki de er kapsamında oldu u bu suçun faili, zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisidir.

- 7) Suç duyurusuna konu olayda müvekkil ve sunulu kayıtlarda iddet fiillerine maruz kaldı ı görülen yurttalara yönelik üphelilerce gerçekleştirilen eylemler TCK m.256 ile hüküm altına alınan suça vücut vermekle beraber, TCK m. 257 kence suçu da vücuda gelmi tir. Demokratik hakkını kullanan yurttalalar tazyikli su ve biber gazından do rudan etkilenmi ler, iddet kullanılarak gözaltına alınmı lar, yerlerde sürüklenmi lerdir.

Uluslararası temel insan hakları belgelerinin bildiri ve sözleşmelerinde bu ikayetin konusu olan i kence, kötü muamele uygulamaları mevcut olup Türkiye bu sözleşmelere taraftır.

Avrupa nsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesine göre, "Hiç kimse i kenceye veya insanlık dı ı ya da a ılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz."

Anayasanın 17/3. maddesi ise, "Kimseye i kence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle ba da mayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz." hükmü ile kence yasa ını düzenlemi tir.

Türkiye'nin taraf oldu u insan hakları sözleşmeleri ve Anayasa düzenlemeleri çerçevesinde i kence fiili suç olarak düzenlenmi olup, i kence yasa ının ihlali durumunda uygulanacak yaptırımlar faillerin ba lı oldukları kurumların kendi disiplin mevzuatlarında yer alan düzenlemelerin yanı sıra i kence suçu olarak Türk Ceza Kanununda düzenlenmektedir. Anayasada ki i dokunulmazlı ı ba lı ı altında düzenlenen i kence yasa ı, Türk Ceza Kanununda "i kence ve eziyet" ba lıklı üçüncü bölüm altında 94 ve 95. maddelerde ele alınmı tir. Türk Ceza Kanununun 94. maddesi kamu görevlilerinin hangi fiillerinin i kence suçunu olu turaca ını açık bir ekilde tarif etmektedir. Buna

göre;

"Bir kişiye karşı insan onuruyla baş da mayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, a a ılanmasına yol açacak davranışları gerçeğe tiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."

- 8) TCK m. 109 ile düzenlenen kişi iyi hürriyetinden yoksun kılma suçu, kişinin bir yerden ayrılmasının kısıtlanması ile sübut bulmaktadır. Ancak yasa aynı zamanda somut olaya uygun olarak kamu görevinin sadı ı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle hürriyeti tahdit suçunu özel olarak düzenlemiştir.

"Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan be yıla kadar hapis cezası verilir... Suçun kamu görevinin sadı ı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle i lenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza bir kat artırılır."

Somut olayda, üphelilerce yurttaların duvar dibinde ters kelepçe uygulamasına maruz bırakılmaları, demokratik ve barışıl yürüyüşün kalkan ve barikatlarla engellenmesi ile müvekkilin de yanında bulunduğu kitlenin dar bir alana sıkıştırılarak zamana yayılan biçimde hareket etmelerine müsaade edilmemesi ekindeki fiillerle TCK m. 109 ile hüküm altına alınan suç fiilleri i lenmiştir.

- 9) Yine, TBMM çatısı altında halk iradesini temsilen yasama faaliyeti yürüten müvekkil ve Dem Parti l Örgütüne geçmek isteyen kitlenin kalkan ve barikatlarla abluka altına alınarak fiziki müdahalede bulunulmasıyla ayrıca TCK m. 114 Siyasi Hakların Kullanılmasının Engellenmesi ve TCK m. 257 Görevi Kötüye Kullanma suçları da gündeme gelmiştir.

C) YERLE K YARGI KARARLARI:

- 10) Belirtmek gerekir ki Anayasal niteliği haiz hakların kullanımının keyfi ve i kence suçuna vücut veren fiziksel zora dönük fiillerle kollukça engellenmesi Anayasası ile Devletin temel niteliği olarak tarif edilen Hukuk Devletlerinde e ine sık rastlanır bir idari pratik olmasa gerektir.

Barışıl amaçlarla bir araya gelme i ilerin toplantı hakkını kullanırken kamu düzeni açısından tehlike oluşturmayan ve iddet içermeyen davranışlarına devletin sabır ve hoş görü göstermesi demokrasinin gereği olup, devletin ve yetkili idarelerin bu konuda pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. A HM "*Her ne kadar, 11. maddenin temel amacı ki ilerin haklarına yetkililerin keyfi müdahalesini engellemek ise de, bu hakkın etkin kullanılması için devletlerin üzerine dü ecek pozitif yükümlülükler bulunabilir.*" (Oya Ataman/Türkiye, 74552/01, § 36) ifadesiyle devlete, bu hakkın korunması hususunda sorumluluk yüklemiştir.

A HS m. 11 "*Herkes barışıl olarak toplanma ve demek kurma hakkına sahiptir.*" ekinde yer almaktadır. Anayasa'nın 34. maddesi ise, A HS m.11'e paralel olarak "*Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü ü düzenleme hakkına sahiptir.*" ekinde düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi demokratik toplum düzeninin gerekleri ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü ü düzenleme hakkı, demokratik toplumun en temel de erleri arasında yer almakta olup bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve bakalarına duyurmak için bir araya gelebilme imkânını korumayı amaçlamaktadır. Kolektif bir ekinde kullanılan ve dü üncelerini ifade etmek isteyen kişilere iddeti dı layan yöntemlerle dü üncelerini açıklama imkânı veren bu hak, ço ulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı dü üncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır. (Ferhat Üstünda , B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 40; Dilan Ögüz Canan [GK], B. No: 2014/20411,

30/11/2017, § 36; Ali Rıza Özer ve di erleri, § 115; E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, § 79; Osman Erbil, B. No: 2013/2394, 25/3/2015, § 45).

A HS'in toplantı özgürlükleriyle alakalı 11. maddesi, Sözleşme'nin 10. maddesinde koruma altına alınan ifade özgürlüğüyle iç içedir ve ifade özgürlüğü için özel bir biçimdir. Bu ilki A HM tarafından, **Öllinger/Avusturya (Öllinger/Avusturya, 76900/01, 29.06.2006, §38) kararında** "Kendine has otonom rolüne ve özel uygulama alanına rağmen, 11. maddede düzenlenen haklar aynı zamanda 10. maddenin 11. maddesinde de erlendirilmelidir. Fikirlerin korunması ve bunları ifade etme özgürlüğü, 11. madde tarafından garanti altına alınmış hakların amaçları arasında yer alır. Bu bakımdan, 10. maddenin siyasi ve genel çıkarı ilgilendiren konularda kısıtlamalara elverişli olmadığını akıldan tutmak gerekir." şeklinde ifade edilmiştir. Bu nedenle de toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, aynı ifade özgürlüğü gibi, demokratik sistemin etkili çalışmasında çok önemli bir yere sahiptir. Toplantı gösteri yürüyüşü hakları sayesinde vatandaşlar, ülkeyi yönetenler ve bunların belirledikleri politikalar üzerinde belirli ölçülerde etki etme imkanı bulurlar ki, bu durum 11. maddede güvence altına alınmış bu hakkın demokratik bir toplumda ne derece önemli bir yere sahip olduğunu da göstergesidir. Aynı zamanda ifade özgürlüğü, dernekleşme, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakları, hükümet edenlerin geniş anlamda "siyasi sorumluluklarını" harekete geçirecek önemli birer araçtır ve demokrasiyle asıl bağlantıları buradadır. İnsan Hakları Komisyonu aynı şekilde **30.11.1992 tarihli Fried/Avusturya (Fried/Avusturya, 15225/89, 30.11.1992) komisyon kabul edilebilirlik kararında** "Barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı demokratik bir toplumda temel haklardan biridir. Aynı ifade özgürlüğü gibi, [bu hak da] demokratik toplumun temellerinden birini teşkil etmektedir. İşte bu sebeple bu hak dar yorumu tabii tutulmamalıdır." demektedir. Yine Mahkeme **Ataman/Türkiye** kararında devletlerin, sadece toplantı yapma hakkını korumakla kalmayıp, bu hakkı dolaylı yoldan usulsüz bir şekilde sınırlandırmaktan kaçınmalarının gerektiğini not etmektedir. Son olarak A HM, 11. madde koruma altındaki hakların kullanılmasında kamu güçlerinin keyfi müdahalelerine karşı ki iyi koruma amacını içeriyorsa, buna ek olarak bu hakların etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere pozitif yükümlülüğü de kapsadığını kanaat getirmektedir.

- 11) Diğer taraftan i kence suçunu işleyen kamu görevlilerinin yanı sıra bu görevliler ile birlikte i kence suçuna göz yuman kamu görevlilerinin de yine sorumluktan kurtulamayacaktır.

Zira, **Yargıtay 8.Ceza Dairesi 05.04.2017 tarih, 2016/5680 E., 2017/3721 K. Sayılı kararı** ile;

"Polis merkezinin amiri olan ve darp olayını gördüğü sırada önleme görevi bulunmasına rağmen müdahale etmeyerek suça i tirak eden sanıkların üzerlerine atılı i kence yapma suçunu işlediğinin gözetileceğidir" hükmütmüştür.

Bu yönüyle, her ne kadar mevcut siyasal ortamdan pay aldığı açık olsa da, ühphelilerin fiil ve davranışlarının suç teşkil ettiği ve konusu suç teşkil eden emir ve talimatları yerine getiren her bir kolluk görevlisinin TCK'nın m. 24/3 amir hükmü uyarınca cezai sorumluluklarının bulunduğudur açıktır.

Yukarıda ayrıntıları ile bahsettiğimiz oldu umuz sebeplerle Siyasi Hakların Kullanılmasının Engellenmesi, Görevi Kötüye Kullanma, Kamu Görevlisine Karşı İnceleme, Ki İy Hürriyetinden Yoksun Kılma, Kasten Yaralama, Kasten Yaralamaya Tebbüs, Zor Kullanma Yetkisinin Kötüye Kullanımı Vasıtasıyla Sınırın Aılması Savcılığımızca resen tespit edilecek bazı suçlardan sorumlular hakkında bazı ulusal yasalar olmak üzere uluslararası mevzuatlar da dikkate alınarak gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etme zorunluluğuna hasıl olmuştur.

Yine suça konu i kence fiillerini gerçekle tiren kolluk gevlilerinin tespiti için gevli kolluk listesinin temini gerekmekte olup, i bu hususta Sayın Savcılı ınızca Batman 1 Emniyet Müdürlü ü'ne müzekkere yazılarak 05.11.2024 tarihinde Batman ilinde gevli kolluk listesinin istenmesini ve civar kamera kayıtları ile kolluk kamera kayıtlarının dosyaya kazandırılmasını talep ederiz.

SONUÇ VE STEM : Yukarıda arz ve izah etti imiz ve re'sen nedenlerle öncelikle yukarıda i aret edilen suç fiillerini gerçekle tiren üphelilerin kimlik bilgilerinin temini adına i leri Bakanlı ı ve Batman 1 Emniyet Müdürlü ü'ne müzekkere yazılmasını, civar ve kolluk kamera kayıtlarının dosyaya celbini, ilgili suç fiillerini gerçekle tiren üpheliler hakkında yürütülecek etkin ve etkili soru turma neticesinde cezalandırılmaları talebi ile iddianame tanzimini talep ederiz. Saygılarımızla. 06.11.2024

HBAR EDEN VEK L

EKLER:

- 1) Görüntü ve Video Kayıtları
- 2) Batman Valili i 05.11.2024 Tarihli Resmi Açıklaması
- 3) Haber Paylaşımları
- 4) Harçlandırılmı Vekaletname Örne i ve Yetki Belgesi